

NOSALTRES SOLS!

Any XCIV • Núm. 197 • Època III, núm. 9

Dissabte, 4 d'octubre de 2025

Discurs del President de Nosaltres Sols!

Proclamat el passat 10 de setembre al Fossar de les Moreres

Centenars de màrtirs de Catalunya es troben ara mateix sota els nostres peus. Centenars de màrtirs que el 1714 amb vibrant valentia van morir per un noble objectiu: combatre els enemics de Catalunya. Amb aquest noble i essencial objectiu també naixia fa més de noranta anys Nosaltres Sols, i naixia de la mà d'un somiador i d'un soldat, Daniel Cardona i Civit. Un soldat que va saber transformar la indignació en organització i la ràbia en esperança. Que vibrava igual que aquells màrtirs en la defensa de la seva Pàtria. Del foc d'Urquinaona, aquell esperit torna a viure en nosaltres. Ja ningú no ens fa callar, ja ningú no ens fa agenollar. El jovent ja no assenteix, el jovent s'alça, el jovent vibra amb ells, perquè ha entès que només qui lluita és digne de ser lliure.

Avui, totes les institucions que una vegada havíem pensat que eren nostres estan preses, segrestades per aquells que serveixen l'ocupant. Avui, el poder que hauria de defensar el poble s'ha convertit en corretja de les sangoneres que ens volen morts com a Nació. No oblidem! No oblidem que Espanya ens ha volgut morts, i que fins i tot quan els atemptats de Barcelona van semblar de sang els nostres carrers, ells ho sabien i van callar. No oblidem que mentre els nostres compatriotes valencians s'ofegaven en fang esperant socors, al Principat de Catalunya enviaren les forces d'ocupació a apallissar a avis i

nens. No oblidem que la seva estratègia sempre ha estat la mateixa: humiliació, repressió, mort. No oblidem tampoc que Espanya i França han practicat un genocidi cultural contra nosaltres: prohibint-nos la llengua, ridiculitzant-nos la identitat, condemnant-nos a ser servents. Però no ho han aconseguit! Som aquí i encara diem ben fort: visca la terra!

Jo somio, amb un sol Estat català de Salses a Guardamar i de Fraga a l'Alguer. Somio amb uns Països Catalans lliures, units i sobirans. Somio amb un estat pioner en llibertat, justícia i dignitat. Somio amb una terra viva, plena, pròspera. Una Pàtria que només unificada podrà arribar a ser allò que ja ha estat durant mil anys: la millor Nació del món. Però no ens enganyem: tots aquests somnis només podran fer-se realitat amb un únic pas: la independència. I la independència només arribarà si som capaços de combatre fins al final.

No desapareixerem. No deixarem que l'invasor ens ofegui. No permetrem que esborri la nostra llengua ni la nostra identitat. A cada atac, hi respondrem. A cada intent de dividir-nos, respondrà la nostra unitat. A cada agressió contra la nostra Nació, respondrà la nostra força. Perquè som un poble mil·lenari, perquè som un poble digne, perquè som un poble que ha combatut segles de repressió i que

encara batega amb al so d'una sola paraula: llibertat!

Compatriotes: combatem! Combatem a la por de la repressió, combatem a la resignació, combatem a la derrota. Només si arribem fins a les últimes conseqüències podrem ser dignes d'aquesta noble Pàtria nostra. Que tothom ens senti: no hi ha concessió possible amb els qui ens volen esclaus. No hi ha pacte possible amb els qui ens menystenen. La nostra causa no admet mitges tintes: serem lliures o morirem. I nosaltres hem decidit ser lliures!

I per això, germans, aquesta nit prometem que la nostra ràbia serà la seva perdició. No som fills de la derrota, som els sembradors de la llibertat. Si volen guerra, en tindran. Li declarem la guerra a l'ocupant de la nostra nació. Li declarem la guerra a qualsevol enemic de Catalunya. Li declarem la guerra a tot aquell que ens menyspreï com a poble. I li declarem la guerra a tots els pallassos que avui al parlament mantenen Catalunya presonera. Li declarem la guerra a Espanya i a França, i fem el jurament solemne, sobre els cossos dels màrtirs de 1714, que, passi el que passi, Catalunya no morirà mai. I quan arribi el dia, quan aixequem la bandera de la victòria, aleshores podrem cridar junts, de Salses a Guardamar, i de Fraga a l'Alguer: Visca Catalunya lliure i visca sempre els Països Catalans!

OPINIÓ I ASSAIG

El model de llindars de Granovetter aplicat a moviments de protesta

El 1978, el professor de sociologia de la Stony Brook University Mark Granovetter —qui després acabaria sent catedràtic de Sociologia a Stanford— va publicar un article d'investigació titulat «Threshold Models of Collective Behavior» (Els models de llindars del comportament col·lectiu) on proposava la teoria homònima que pot ser d'interès a l'hora de reconstruir el moviment revolucionari català.

Aquesta teoria es crea per explicar com decisions personals agregades creen patrons socials inesperats. L'eina que utilitza és la dels llindars: cada persona té un llindar (límit moral, inèrcia social, etc.) que, un cop superat, fa que s'uneixi al moviment. Granovetter classifica la població en 5 grups, numerats de l'1 al 5, on els primers són els que marquen tendència i tenen un llindar molt baix, però són pocs, i el darrer és el gruix de la societat, amb un llindar molt alt i molta població.

Aquest mètode és aplicable a l'expansió de modes, reptes virals... i moviments socials com protestes i revolucions populars. Per tal de fer-lo més entenedor, pot ser útil explicar-lo amb exemples de revoltes passades, com l'Euromaidan (les protestes pro-europeistes ucraïneses del 2013-14).

El 21 de novembre de 2013, el govern ucraïnès de Víktor Ianukóvitx anuncia que suspèn l'acord d'associació amb la UE. Mustafa Nayyem, periodista, fa una crida a Facebook i aplega els primers centenars de persones a la plaça Maidan de Kíiv amb la convicció de no marxar fins que s'aprovi l'acord. Les persones

amb el llindar molt baix per a implicar-s'hi —activistes, gent sensibilitzada i polititzada (grup 1)— s'hi apleguen i les xarxes socials fan de timbaler del bruc creant la sensació de ser multitud.

El nombre de participants creix progressivament i altres mitjans audiovisuals se'n comencen a fer ressò. Aquelles persones que només es mobilitzen si hi ha una massa prou gran s'hi van afegint (grups 2 i 3), augmentant exponencialment el nombre de participants.

El 30 de novembre, els antidisturbis ucraïnesos duen a terme una repressió brutal que és percebuda per la societat com a desproporcionada, creant gran insatisfacció social i superant així els llindars de molta gent (grup 4), de manera que l'1 de desembre milers de persones es reuneixen al Maidan.

Finalment, la revolta assoleix un punt crític: després de diversos intents per part dels concentrats d'arribar al parlament, el febrer de 2014 es produeixen les primeres morts de manifestants. Tothom qui encara no s'ha mobilitzat i és susceptible de fer-ho s'afegeix a la revolta (grup 5), marcant així un punt de no retorn i condemnant el règim establert.

En ser una situació complexa, hi ha molts agents que influeixen el decurs d'esdeveniments i que el model no contempla, especialment la capacitat dissuasòria de l'estat, que pot fer pujar els llindars de certs grups en funció de la pressió que exerceixi sobre la protesta.

Tot i això, hi ha un parell de detalls que cal tenir en compte i dels quals

fariem bé d'aprendre. Primer, que el salt més difícil és el que porta a la mobilització del grup 2, és a dir, fer el salt de moviment polític minoritari a moviment de masses petit; o cosa que és el mateix, posar-se de moda.

I segon, que el percentatge de gent que es troba dins de cada grup, així com dins d'un hipotètic grup 6 (els que no es mobilitzaran mai) és variable i depèn no només de factors generalment incontrolables —edat, disponibilitat, situació econòmica, proximitat geogràfica, entre d'altres— sinó d'elements que es poden controlar: l'opinió pública i publicada, l'estat anímic de la societat, la percepció de legitimitat...

Seria convenient, doncs, que la Nosaltres Sols! —que clarament forma part del grup 1— dediqués recursos a trobar solucions per al nostre cas en aquests dos punts crítics que apareixen en l'anàlisi del model de Granovetter i que són presents en tots els moviments de masses.

Anònim (a quatre mans)

Referències

Granovetter, M. (1978) Threshold Models of Collective Behavior. *American Journal of Sociology*, 83(6), 1420–1443. JSTOR 2778111

Afineevsky, E. (director) (2015) *Winter on Fire: Ukraine's Fight for Freedom* [documental]. Netflix IMDb tt4908644

És Estopa cultura catalana?

La força de la ideologia hegemònica en el discurs oficial

La darrera setmana vaig atendre una classe a la universitat que aprofundia en els diferents nacionalismes presents dins de l'Estat espanyol. A fi d'encetar un tema de debat, el professor va llançar una pregunta a l'aire: «És Estopa cultura catalana?». A continuació, va comentar: «qui pensa que sí que ho és?», llavors unes quantes persones van aixecar la mà i una d'aquestes va tractar d'argumentar el perquè. De la mateixa manera, després d'aquesta intervenció, el professor va preguntar-nos qui estava en contra de la proposició. Va ser llavors quan, tot i haver-hi una gran munió d'independentistes entre nosaltres, tan sols jo vaig aixecar la mà per tal de rebatre l'anterior argument.

Abans d'exposar el que vaig respondre, explico aquesta anècdota perquè l'escena em va fer pensar en un concepte sociològic que relata molt bé la situació viscuda i faríem bé de recordar-lo: la ideologia hegemònica.

Antonio Gramsci (1891-1937) fou un polític i escriptor italià d'origen sard de principis del segle XX conegut per les seves tesis neomarxistes. L'estela de Gramsci s'inicia amb la fundació del Partit Comunista Italià l'any 1921. Cinc anys més tard, la difusió de les seves idees ocasionà el seu empresonament per part del règim feixista de Mussolini, no obstant això, la vida entre reixes no li va impedir poder desenvolupar el seu corpus teòric més conegut: Cartes des de la presó. Finalment, l'autor va morir l'any 1937 a causa de les dures condicions de la vida penitenciària, tanmateix, els seus captors no haurien pensat mai que el seu llegat

intel·lectual ens ressonaria encara quasi un segle més tard.

Entre les seves diverses aportacions se'n destaca la mencionada ideologia hegemònica. Aquest fenomen parteix de la premissa que no només la força governa sobre l'ésser humà, també les idees el condicionen significativament. A grans trets, el concepte consisteix en el fet que «el lideratge polític es manté a partir del consentiment dels governats, un consentiment el qual s'assegura mitjançant la difusió i la popularització de la visió del món de la classe dirigent» (Bates, 1975: 352). És a dir, gràcies a les formes de propaganda governamentals, l'extensió d'una cosmovisió favorable al poder acaba abastant a tanta població que s'acaba incorporant com a pròpia i s'instal·la acríticament en l'individu en forma de «sentit comú». Permetent així esdevenir hegemònic i legitimar el governant.

Aterrant-ho al cas català, el filòsof i sociolingüista tortosí Jordi Martí Monllau (1967) explora aquest concepte en el seu recent assaig *El mite del bilingüisme*. Concretament, Monllau estableix que «la ideologia hegemònica no es veu com a ideologia i, per tant, com a contingut davant del qual ser crítics» (Martí, 2025: 197-198). En conseqüència, «el dissident, pel mateix fet de dissentir es fa notar, es deixa veure, destaca per contrast contra el fons natural», si ens fixem en les percepcions individuals, mentre que argumentar d'acord amb l'hegemonia «uneix, pacífica», la crítica i la negativa davant el corrent establert (pel poder) «resulten antipàtiques i molestes perquè duen a qüestionar i, per tant, a trencar la

quasi unanimitat». D'aquesta manera l'autor finalitza la reflexió amb un to irònic molt adequat: «Sembla recomanable seguir aquell consell: 'Faci com jo, no es posi en política' (que no és de Gramsci, sinó de Franco)».

Extrapolant la lògica de l'hegemonia, molts dels nacionalistes catalans d'avui dia comprenem perfectament què suposa anar en contra del desplegament mediàtic de la ideologia espanyolista, sovint implícita en els discursos habituals. Aquesta percepció no és nova d'ara, ja Manuel de Pedrolo (1918-1990) ho denunciava al recull d'articles de l'any 1988 *Cròniques d'una ocupació*: «existeix un discurs general, superior als comparatius particulars, que d'un règim passa a un altre i es fa ideologia dels posseïdors» (Pedrolo De, 2024: 105).

Així doncs, un cop hem entès com la interiorització de la ideologia hegemònica repel·leix i assenyala els discursos dissidents, cal encetar la pregunta que em proposava el meu professor. Des del vessant espanyolista s'argumentava que, tot i produir música en castellà, el contingut de les cançons del grup s'emmarca en un context català, de manera que s'hauria de considerar cultura catalana de ple dret o, si més no, «cultura catalana en castellà». Així de simple, com si existís la cultura anglesa en castellà. Mesurant molt bé les meves paraules, vaig començar la meua breu intervenció exposant que, atès que la major part del contingut d'Estopa és en castellà, i que la llengua és l'eix vertebrador d'una cultura, el grup no es pot considerar cultura catalana. A més,

vaig acabar fent un petit exercici de raonament lògic argumentant que «si jo vaig a França a fer prosa en català, cap persona pensarà que estic fent cultura francesa, ja que, igual que la cultura francesa es fa en francès, l'alemanya en alemany i la italiana en italià, la cultura catalana es fa... en català».

Mirant-ho ara amb perspectiva, aquest és un raonament que s'entén per pura etimologia i que qualsevol país del món normal (no ocupat) entendria, ara bé, el fet d'afirmar-ho amb tanta contundència va provocar un silenci força respectable en aquella aula de l'Autònoma. Fins i tot a mi em va deixar amb una certa tensió corporal, com si hagués obert la caixa dels trons. Va ser llavors quan vaig prendre consciència del fenomen de Gramsci.

Doncs precisament escric aquest article per continuar trencant amb els dogmes ideològics que ens inoculen els qui ens volen anorrear i que s'empassen sense miraments els mitges tintes que diuen representar-nos. Que la cultura catalana es produeix només en català és una concepció tan òbvia que alhora és tan perillós quan es posa en dubte per part dels nostres enemics. Perquè un cop s'admet el contrari, es deixa la porta oberta a tota mena de desfiguracions.

Ja que si la cultura catalana ho fos tot, no seria res, no hi hauria cap tret que ens singularitzés com a nació i com a catalans. I això no només ho entén l'Estat, sinó també les elits col·laboracionistes de Vichy. Si no, que algú li preguntí al molt honorable botifler Pere Aragonès per què va premiar Estopa amb la Creu de Sant Jordi. Un guardó que oficialment «reconeix pels seus mèrits persones o

entitats que han prestat serveis destacats a Catalunya en defensa de la seva identitat o en el pla cívic i cultural» i que, contràriament, s'entregà a un grup de música que, molt legítimament, però igualment criticable, opta pel castellà a l'hora d'expressar la seva obra musical.

No només això, sinó que, davant la polèmica de la decisió, els cantants aprofitaren l'acte institucional per reivindicar una Catalunya «oberta, plural, mestissa i cosmopolita». Què volien dir amb això? Que una Catalunya plenament en català és tancada, però que una Catalunya que normalitza el castellà (imposat per la força) és oberta? Veieu el que deia; quan «mestissa» o «plural» volen dir castellana, no només s'atempta contra la llibertat dels CATALANS d'expressar-se i viure en CATALÀ a CATALUNYA, sinó que enterboleix l'intent continuat de molts patriotes de catalanitzar als nouvinguts per tal d'estendre la història de la nostra nació mil·lenària una generació més enllà.

En definitiva, no podem consentir acovardiments davant d'aspectes tan cabdals per a la nació com ho són la cultura i la llengua, i menys per part de la mentalitat poruga (per no dir un altre mot) que ens ha dut fins aquí. Per tant, ja va sent hora que els nous nacionalistes comencem a capgirar la ideologia hegemònica que ens colonitza les ments i ens encadena els braços. Establim els nostres propis relats, independentistes, intransigents i inegotables.

Al final de la sessió el meu professor em va venir a dir que estava d'acord amb mi, però que veient la nostra condició de minoria lingüística, el més assenyat per al futur de la llengua passa per ser «oberts»

respecte a altres realitats lingüístiques que també ens poden enriquir. Davant d'aquesta absurditat (de reminiscència pujolista), jo li vaig respondre: «si volem ser un país normal, actuem com a tal».

*«La invasió, no és un fet?
L'escarni, no és constant? És que doneu un pas que no sigui traint-vos? Sou bojos perquè us ho diuen quan així us expliqueu? Feu-vos, doncs, un gran mèrit d'ésser separatistes».*

*Joan Salvat-Papasseit
(1894-1924), escriptor*

*Martí Om,
20 de setembre de 2025*

Referències

- Britannica Editors. (2025, 23 de d'agost). Antonio Gramsci, *Britannica*. Recuperat de <https://www.britannica.com/biography/Antonio-Gramsci>
- Bates, T. R. (1975). Gramsci and the Theory of Hegemony. *Journal of the History of Ideas*, 36(2), 351–366. DOI 10.2307/2708933
- Gordillo, S. (2022, 12 de juliol). *Estopa rep la Creu de Sant Jordi*. [Vídeo]. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=JKtOA9ijC3U>
- Martí, J. (2025). *El mite del bilingüisme i altres textos per a descolonitzar la ment*. (pp. 197-198). Barcelona: Edicions del 1979. ISBN 978-8412818185
- Pedrolo De, M. (2024). *Cròniques colonials d'una ocupació*. (pp. 105). Barcelona: Manifest Llibres. ISBN 978-8410344129
- Salvat, J. (1923). Pròleg, a: Cardona, D. *La Batalla*. (pp. 7-11). Barcelona.

La destrucció institucional de la Franja de Ponent

No és cap secret que a l'Estat espanyol dominat per Castella de segles ençà ha volgut acabar amb les altres nacions d'Ibèria. Al llarg del segle XIX, castellanitzà l'Aragó — exceptuant algunes zones del Nord, on encara es parla l'aragonès—; el que no aconseguí d'eliminar, però, és la Franja de Ponent. El franquisme i els governants de la Segona Restauració, o sia des de 1978, s'han posat com a objectiu acabar la feina d'eliminar l'aragonès i el català de l'actual Aragó. Ara mateix, vivim l'eliminació dels rastres de l'existència de l'última institució que unia la Franja amb Catalunya. Abans d'entrar en el cas concret de la Franja, contextualitzem de quina manera el franquisme i la Segona Restauració intentà de penetrar en altres punts dels Països Catalans.

El cas més conegut segurament és el blaverisme, o sia, creure que el català i el valencià són dues llengües completament diferents; en el cas de les Illes Balears, existeix el gonellisme. Aquests dos corrents, però, són desenvolupats a partir de la Segona Restauració.

A diferència d'aquests dos, a Lleida tenim un moviment iniciat pels franquistes locals, com per exemple el ministre franquista Eduard Aunós Pérez. Faig referència, evidentment, del *leridianismo*, o sia, dir que Lleida no és catalana ni aragonesa, sinó lleidatana. Encara que sembli un moviment més estúpid que el blaverisme —que mira que és difícil—, a causa del Bisbe Aurelio del Pino, confessor de l'esposa del Franco i no ser conegut precisament pel seu catalanisme, i altres cacics locals que s'allistaren a les files del règim, visqué durant tot el franquisme. Amb

l'arribada de la Segona Restauració, aquest moviment desaparegué pràcticament. Les males herbes, però, no moren mai. L'actual líder del PP a Lleida, de manera més dissimulada, ha adoptat de nou aquest discurs.

Entrem ara al que és la Franja de Ponent, les comarques catalans que pertanyen administrativament a l'Aragó. A més a més de promoure un secessionisme lingüístic a força d'afirmar que no parlen català, sinó *xapurriau*, també hi involucraren l'Església Catòlica.

Als anys cinquanta, certs habitants de la Franja promogueren campanyes per a trencar la tradició de més de 800 anys de les fronteres del Bisbat de Lleida. Afirmaven que si la capital del Bisbat era a Catalunya, es catalanitzaria l'Aragó. Recordem que als anys cinquanta, el Bisbe era Aurelio del Pino, recordat a Lleida per ser el Bisbe més catalanista!

Aquesta campanya s'anà estenent fins que el 1995, el mal i la mentida guanyaren: els aragonesos castellanitzats aconseguiren de trencar una tradició de segles i 84 parròquies de la Franja de les comarques de la Llitera, el Baix Cinca i la Ribagorça foren incorporades al Bisbat de Barbastro-Montsó.

No cal ser el llapis més afilat de l'estoig que a entreveure que la causa no fou per comoditat administrativa i per proximitat, sinó política. El Bisbat de Lleida era l'única institució que unia Catalunya i la Franja, i això trencava el relat que afirma que la Franja i Catalunya no tenen cap mena de relació.

Aquest insult i atac a l'Església catalana i al Bisbat de Lleida dugué

unes conseqüències que encara vivim: les obres de la Franja i de Sixena salvaguardades a Catalunya. Ja vaig parlar-ne en un altre article del número 193 d'aquest mateix butlletí. Això comportà dues greus conseqüències per al patrimoni artístic originari de la Franja. Primerament, es trencà la col·lecció històrica del Bisbat conservada al Museu de Lleida, la qual fou construïda pel Bisbe Messeguer per evitar que les obres de les parròquies acabessin en mans privades i se separessin a finals del XIX. D'altra part, tenim els frescos del MNAC, els quals haurien de ser traslladats a l'Aragó per ordre d'un tribunal expert en art. No cal dir, que les dues intervencions s'ordenaren sense tindre en compte la protecció del patrimoni. De fet, si el trasllat dels frescos es produeix, estariem parlant de la seua desaparició a causa de llur fragilitat.

Centrem-nos ara en les conseqüències polítiques. Mentre el Museu de Lleida conservava les obres del Bisbat de Lleida històric, explicava la història de la Franja de Ponent, i això els molestava. Per això l'assaltaren i es quedaren amb les obres. Van espoliar a base de mentides i d'acusacions a persones que ja no es poden defensar l'únic museu del món que explicava la història de la Franja.

La disgregació del Bisbat i l'espoli de les obres del Museu de Lleida no significa que els catalans de la Franja desapareguin, però sí que acabà amb les dues institucions que explicaven què era la Franja de Ponent. Exceptuant Fraga i altres ciutats, encara es parla el català, i segurament durant molts anys encara.

RAÓ I FORÇA

Però sí que els hem de reconèixer una victòria: han aconseguit que els habitants de la Franja neguin llur catalanitat. Han aconseguit que una persona que viu a pocs quilòmetres de la frontera provincial i que amb tota la família, i àdhuc amb llur cercle social, parli el català, afirmi que és aragonesa, no catalana.

Cauria en un idealisme pecaminós afirmar que com els catalans tenim raó, guanyarem. Però també cauria en un derrotisme pecaminós si afirmés que els catalans ja hem perdut. El partit el podem jugar, i l'equip existeix. Però cal unir-lo.

Cal que els nacionalistes, sobretot els de la Franja i Lleida, els quals hem estat els més afectats per aquesta voluntat d'eliminar la Franja de Ponent ens posem les piles. Cal explicar la veritat: la història de les relacions entre nosaltres, la història de la creació de la salvació del patrimoni artístic: a finals del XIX pel Bisbe Messeguer, i durant la Guerra Civil en mans d'intel·lectuals com Josep Gudiol i Enric Crous, i la manera en què Castella hi ha intervingut, i no precisament en benefici dels habitants de la Franja.

Ens trobem en un context en què tots els punts dels Països Catalans pateixen els atacs directes de Castella i França: el País Valencià, les Illes Balears i el Rosselló de manera més directa. I al Principat de manera més dissimulada. En aquest combat de resistència i de recuperació del poder, no podem oblidar-nos de cap punt de la Nació. Hi ha partit per jugar; hi ha equip per jugar. Ara només cal preguntar-nos si serem capaços de jugar-lo. I guanyar-lo.

Pere Antoni

Som revolucionaris

«Al llavi una flor, i l'espasa ferma.»¹

Sí. La nostra tasca la creiem fonament revolucionària. Tasca revolucionària en el nexa intern del nacionalisme català. Tasca revolucionària en el sentit d'agressió a l'Estat enemic. Queia damunt els rengles catalanistes l'obra malsana de la perversió política. Els patriotes catalans o eren uns escollits esdevinguts buròcrates, o eren uns homes de bona fe en els quals pesava el castrament. D'aquests rengles radicals del nacionalisme sorgí el crit de revolta. Avui hem guanyat ja una victòria. Hom no troba un patriota que de bona fe cregui en l'eficàcia electoral. I molt reneguen del temps perdut sota les ombres enigmàtiques de les «corbes» que suggeria la farsa política. Una divisa clara i concreta s'escriu a l'ànima de cada patriota: la nacionalització i l'acció directa.

Reconeixem –nosaltres més que ningú– que la tasca de nacionalització a fer és immensa. Però això no vol dir que ens haguem de reduir a aquesta feina solament o fer aquesta i dedicar-nos alhora a feines electorals. Som partidaris de catalanitzar el nostre poble; però també de preparar el nostre poble per a les batalles definitives. Al marge d'aquesta obra de preparació, acceptem totes les variants de matisació política o social o de tasca que reintegri la raça² a son ésser veritable.

Mentre la política evolucionava ben desimboltament, els elements catalanistes radicals fèiem la nostra

obra catalanitzadora. Mentrestant, nosaltres abominàvem d'aquelles elucubracions que ofegaven el veritable patriotisme i refermàvem la nostra fe que sols una bandera integralment nacionalista i una solució radical eren possibles en el plet de la nostra reivindicació nacional. Tard o d'hora, la política evolutiva –millor dit, oportunista– ha fallit. I en fallir aquesta política, era ben evident que nosaltres havíem de prendre la paraula. Precisament si algun retret es pot fer al nucli radical del Catalanisme és que creient com creiem en la ineficàcia dels evolutius, el nostre deure era iniciar amb temps la feina que tot just ara comencem. Per això el primer obstacle que trobàvem era trencar aquesta tradició de senectut que occia la joventut catalana i donar al nostre moviment una matisació –interna i externa– que estigués completament d'acord amb l'acció revolucionària que s'anava a emprendre.

I aquesta és la nostra propaganda que fem i creiem que hem de continuar mentre ens sia possible. Massa que arribaran les hores silencioses i el treball obscur. Aixà ho sabem per endavant, i encara que nosaltres –alguns, poc o molt, hem caminat pel camí del sacrifici– siguem un xic neòfits en la feina nova, ens sobren els bons consells dels que no tenint fe en l'eficàcia del sacrifici i, cosa que és pitjor, no veient-se amb cor de sobrepassar-lo, pertorben una acció patriòtica que al cap i a la fi els primers de tocar-ne les desagradables conseqüències serem nosaltres.

Nosaltres creiem que cap nou diputat nacionalista català dirà res més que ço que el nostre Macià ha dit ja al Congrés de Madrid. No obstant això, hi ha patriotes que els costa abandonar els estris electorals. Això ens és ben comprensible, perquè en els nuclis catalanistes hi ha homes que han seguit una carrera civil i no la deixaran penjada a la figuera per un vaitot revolucionari. Això sí que és el que nosaltres creiem extemporani i inadaptat a l'estat actual del nacionalisme. Això de fiar-se novament de l'èxit de nous debats parlamentaris sobre el plet català, sí que ho considerem ineficaç. La cara de sorge no la fem nosaltres. La cara de sorge la farà l'home que com un nou O'Donnell s'asseurà als escons representatius de la perifèria espanyola.

Cada dia que passa, refermem més la nostra fe en la feina d'organització que venim realitzant. El nostre revolucionarisme ni s'acaba en pures manifestacions externes, ni és una pretensió absurda d'un monstruós dinamisme.

Som revolucionaris senzills, sense intencions pregones. L'amor a la llibertat de la Pàtria ens mena per aquest camí. Aspirem donar la batalla a l'enemic, com tots els pobles en guerra donen les batalles; però sabem també que abans d'arribar a les grosses batalles potser caurem abans per les cantonades. L'enemic és possible que hagi canviat de tàctica. Ara deixa fer. I nosaltres som partidaris de fer les coses evitant tots els obstacles possibles. Les hores angunioses de lluita cruenta i despietada arribaran inevitablement.

Quan les nostres testes s'esclafin pels empedrats o caiguin pels camps,

dessota la blavor del nostre cel, ens pensem que la nostra faç no serà precisament semblant el rictus sever d'un sergent de caserna espanyola.

Els nostres amables compatriotes – gramàtics, geògrafs, polítics, amb to doctoral i enciclopèdic – ja ens faran la maqueta llavors.

Daniel Cardona i Civit
La Batalla, 1923

1. Versos del poeta Joan Salvat-Papasseit, amic personal de Daniel Cardona, corresponents al poema «Divisa».

2. S'ha d'entendre que s'utilitza «raça» com a sinònim de nació.

Els textos que apareixen en aquesta secció han estat seleccionats per la Comissió de Formació Intel·lectual per tal que siguin distribuïts entre les seccions territorials i llegits i debatuts per la militància com eines de formació. Aquest mes també recomanem:

Pol Molas «El pas institucional»
Esperit 73 (2022)
<https://esperit.cat/el-pas-institucional>

Abel Riu «Catalunya davant les incerteses del món present: un model econòmic per a la supervivència nacional» Nexe Nacional 2 (2025)
<https://n xenacional.cat/catalunya-davant-les-incerteses-del-mon-present/>

RACÓ POÈTIC

Divisa (I)

L'estel d'un esguard
i el d'una senyera,

la guerra i l'amar:
la sal de la terra.

Al llavi una flor
i l'espasa ferma.

Divisa (II)

a l'Alfons Maseres.

Viatjar terres

no quedar-se en cap,
amar en totes una noia verge;

creure en la guerra perquè és bo el combat,
cada ferida la sang d'un poema.

Quan Déu ens cridi poder contestar:
—tan estimava que es vessava el beire.

Divisa (III)

Fem l'escamot dels qui mai no reculen
i sols un bes els pot fer presoners,

fem l'escamot dels qui trenquen les reixes
i no els fa caure sinó un altre bes

Fem l'escamot dels soldats d'avantguarda:
el primer bes que se'ns doni als primers.

La gesta dels estels (1922)
Joan Salvat-Papasseit

Subscriu-te al butlletí de Nosaltres Sols! enviant un correu electrònic a butlleti.nosaltressols@gmail.com